

2019-04-17 15:05 CEST

Både Liberalerna och Emma Wiesner har fel – men också rätt!

De liberala mittenpartierna är oense om koldioxidskatter på EU-nivå. Liberalerna har gjort en gemensam koldioxidskatt i EU till en profilfråga inför EU-valet.

Tredjenamnet på Centerpartiets EU-valsedel Emma Wiesner kritiserar på Svenska Dagbladet Debatt förslaget från Liberalerna under den provocerande rubriken ["Koldioxidskatten hotar klimatet"](#). Tonläget är högt. Det beror delvis på att de två partierna slåss om samma väljare: miljöengagerade och EU-positiva väljare i politikens mittfält.

Liberalerna har rätt i att det behövs koldioxidskatt i hela Europa. Emma

Wiesner har rätt i att det inte går att införa en EU-skatt. Där har Liberalerna fel. Men Emma Wiesner har fel när hon tror att utsläppshandeln ETS löser allt.

Frågan om prissättning på koldioxidutsläpp är en av de viktigaste åtgärderna för att EU:s klimatpolitik ska lyckas. Det är därför en viktig debatt som Liberalerna dragit igång inför EU-valet. Men de har delvis fel i hur de angriper frågan. Men Emma Wiesner har också fel i hur hon angriper Liberalerna.

Först till Liberalerna.

Vi tog upp deras förslag [på bloggen i augusti förra året](#), med anledning av kritik som partiet då fått från Svenska Dagbladets ledarsida. Mer koldioxidskatter i Europa är förstås nödvändig klimatpolitik. Men det kommer inte att ske genom att införa en skatt som går direkt in i EU-budgeten.

Beskattning är en nationell kompetens i EU. Medlemsländerna finansierar EU:s arbete genom medlemsavgifter, men har aldrig gått med på att lämna över beskattningsrätt till Bryssel. I skattefrågor har varje enskilt medlemsland veto. Att införa EU-skatter kräver en omförhandling av EU:s grundfördrag. Det finns starka krafter i EU som vill göra om samarbetet till en federal union med beskattningsrätt, men det finns mycket begränsat stöd för en sådan linje i Sverige och i många av EU:s medlemsländer.

Att föreslå EU-skatter är i bästa fall naivt, i sämsta fall att bluffa väljarna inför EU-valet. Det gäller också Miljöpartiets förslag om att införa en europeisk flygskatt. Inte heller den är möjlig med dagens EU-regelverk.

Däremot kan man samordna styrmedlen på frivillig väg. Man skulle kunna enas om en miniminivå för koldioxidskatt, om man omarbetar Energiskattedirektivet. Då behåller medlemsländerna beskattningsrätten och skattepengarna, men samordnar uttaget av skatt. Liberalerna nämner denna harmonisering i sitt [EU-valprogram](#) men de ser det bara som ett steg på vägen mot en EU-skatt.

Redan idag innehåller Energiskattedirektivet miniminivåer för skatt på diesel, bensin och el. Syftet är att begränsa möjligheterna att skattekonkurrera på den gemensamma marknaden. Att införa en lägsta nivå för koldioxidskatt skulle inte strida mot en princip som medlemsländerna redan accepterat. En revidering av Energiskattedirektivet var på gång för några år sedan, men

lades åt sidan. Det är dags att ta upp förslaget igen, och det borde de svenska partierna kunna vara överens om inför EU-valet.

När det gäller flygskatt är det troligen svårare att samordna. Däremot borde man pröva att genomföra en gemensam kvot för bioflygbränsle.

Så till Emma Wiesners debattartikel.

Hon framhåller helt riktigt att den skärpning av utsläppshandeln ETS som redan beslutats kommer att leda till minskade koldioxidutsläpp under de kommande åren, och hon ger helt riktigt beröm till sin partikollega Fredrick Federley (C), som gjorde en stor insats i förhandlingarna. Hon har också rätt i att en utvidgning av utsläppshandeln till fler sektorer är bra eftersom det sätter pris på utsläppen för fler aktörer. Men det utesluter inte koldioxidskatter.

Att inordna transportsektorn i ETS, som Emma Wiesner föreslår, känns inte som ett skärpt styrmedel. Kostnaden för utsläpp i ETS ligger långt under de skatter som EU-länderna tar ut på bensin och diesel. Emma Wiesner hänvisar till bland annat Nya Zeeland och Kalifornien, men deras priser på utsläppsrätter är också mycket lägre än koldioxidskatterna i länder som Sverige, Schweiz och Frankrike.

Det Emma Wiesner inte nämner alls är de stora utsläppen från uppvärmningssektorn. Hälften av EU:s energianvändning gäller värme, främst i hushåll och i industrier. Mer än tre fjärdedelar av denna värme produceras med fossila bränslen, främst fossil gas och eldningsolja, men också kol och koks. Uppvärmningssektorn uppmärksammas mycket lite i EU-politiken, trots att det finns mycket stor potential att reducera utsläppen av koldioxid och att effektivisera, t ex genom att bygga fjärrvärme. Effektivare och modernare uppvärmning ger också som bonus mindre lokala utsläpp av partiklar och andra föroreningar.

Att inordna uppvärmningen i ETS är om möjligt ännu svårare än att inordna transporter. Det bästa styrmedlet inom värmesektorn är koldioxidskatt, som man lätt kan ta ut på de fossila bränslena i produktions- eller importledet. Sverige har visat att koldioxidskatt är ett effektivt styrmedel i värmesektorn; uppvärmning med olja har nästan försvunnit i Sverige. Trots att Sverige har modellen för hur man kan minska utsläppen från uppvärmning nämner varken Liberalerna eller Centerpartiet värmeförsörjningen i [sina EU-material](#).

Skälet till att många EU-länder tvekar att införa koldioxidskatt är att man är rädd för allmänhetens reaktioner när priset på uppvärmningsbränslen höjs – skräcken för ”gula västar”. I bakgrunden finns också starka lobbyintressen, inte minst naturgasbranschen. Flera länder har en debatt om energifattigdom. Många hushåll skulle ha svårt att klara de höjda hyror och boendekostnader som blir följderna av koldioxidbeskattning. Men det kan man lätt motverka genom att låta en del av skatteinkomsten gå tillbaka till hushållen, exempelvis genom höjda pensioner till de fattigaste pensionärerna eller med bostadsbidrag.

De svenska politikerna bör alltså arbeta för koldioxidskatter och för ett reviderat Energiskattedirektiv, men sluta prata om EU-skatter, som de vet inte kommer att införas.

Det är bra att pris på koldioxidutsläpp har blivit en del av EU-valdebatten. Det ska Liberalerna ha tack för.

Starka generella styrmedel är det bästa, säkraste och mest kostnadseffektiva sättet att få ner utsläppen av koldioxid. Det gynnar både energisparande, effektivisering och förnybara energikällor.

/Kjell Andersson

Svebio, Svenska Bioenergiföreningen är branschorganisation som verkar för ökad användning av bioenergi. Vi har i dag cirka 300 medlemmar, som är aktiva inom jordbruk, skogsnäring, fjärrvärme, transportsektorn samt bygg och fastighet. Svebio grundades 1980. www.svebio.se

Kontaktpersoner

Gustav Melin

Presskontakt

Verkställande direktör

gustav.melin@svebio.se

08-441 70 80

070 524 44 00

Kjell Andersson

Presskontakt

Kommunikationschef

information, näringspolitik

kjell.andersson@svebio.se

08-441 70 87

070 441 71 92

Tomas Ekbohm

Presskontakt

Programdirektör

BioDriv, biodrivmedel, bioolja, bioraffinaderier

tomas.ekbom@svebio.se

070 276 15 78

08 441 70 83

Anders Haaker

Presskontakt

Chefredaktör Bioenergi

anders.haaker@bioenergitidningen.se

08-441 70 95